

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

| Stav energetické unie |

| Končí 8. volební období Evropského parlamentu |

| Diskuse o posílení právního státu v EU |

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

komisař pro energetiku a ochranu klimatu Arias Cañete **apeloval** na protestující mladé Evropany, aby udrželi tlak a zvýšili své hlasy pro ambiciózní klimatickou politiku tak, aby bylo brzy dosaženo shody na cíli klimatické neutrality. Přál by si, aby současná generace politiků naplnila očekávání mladé generace, o jejíž budoucnosti bude rozhodovat. Klimatická aktivistka Greta Thunbergová mezitím **promluvila** před Evropským parlamentem, italským **Senátem** a na **demonstraci** Rebelie proti vyhynutí v Londýně. Situaci klimatu shrnula jako existenční krizi, podpořila americkou rezoluci **Green New Deal** a vyslovila se pro generální stávkou. Podle průzkumu veřejného mínění **Ipsos Mori** považuje 77 % respondentů klimatickou politiku za důležité kritérium pro květnové evropské volby. Německý think-tank pro udržitelnost **adelphi** varuje před uchopením tématu pravicově extrémistickými stranami, které podle něj tvoří až polovinu pravidelně hlasujících v Evropském parlamentu proti klimatickým opatřením a které v předvolební kampani vyrukovaly s vysokými cenami energií jako důsledkem klimatických cílů. Také Polský Ekonomický Institut **poukazuje** na sociální dimenzi přechodu na klimatickou neutralitu. Otázka klimatu se tak v evropských volbách nebude týkat jen štěpné linie mladé a starší generace, ale hlavně bohatších a chudších skupin.

Pěkný květen a úspěšnou volbu přeje,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Zuzana Mjartanová | Tomáš Pirkl |
Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Free-images.com.

Stav energetické unie

Návrh na změnu
rozhodovacího
procesu

STAV ENERGETICKÉ UNIE

Evropská komise předložila dne 9. dubna **zprávu o stavu energetické unie**. V závěru svého mandátu ve zprávě shrnuje iniciativy, jednotlivé kroky a konkrétní výsledky, kterých Evropská unie v oblasti klimatu a energetiky dosáhla. Zároveň Komise nastiňuje priority pro nadcházející období.

Součástí balíčku **nelegislativních dokumentů** jsou dále dvě zprávy o pokroku v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a o pokroku v oblasti energetické účinnosti a také zpráva o provádění strategického akčního plánu pro baterie. Souběžně s tím Komise předkládá **sdělení** o efektivnějším a demokratičtějším rozhodovacím procesu v politice EU v oblasti energetiky a klimatu.

V pořadí již čtvrté zprávě o stavu energetické unie Komise shrnuje stav, kterého členské státy, evropské instituce i ostatní zúčastněné strany za uplynulé období dosáhly. Členské státy jsou na dobré cestě k dosažení cílů, pokud jde o obnovitelné zdroje energie.

Nicméně pokud jde o energetickou účinnost, bude podle Komise potřeba zintenzivnit úsilí o dosažení cíle pro rok 2020. Po postupném poklesu spotřeby energie v letech 2007 až 2014 se v posledních letech začala spotřeba opět zvyšovat. Nyní je mírně nad lineární trajektorii cílů pro rok 2020.

Mezi další výzvy řadí Komise vybudování konkurenceschopného, udržitelného a inovativního řetězce v sektoru skladování energie v rámci tzv. bateriové aliance, ve které je v současné době zapojeno více než 260 subjektů z průmyslu, či spravedlivou transformaci uhelných regionů.

Pro nadcházející období Komise specifikuje priority, mezi které řadí především implementaci nového legislativního rámce na národní úrovni. V současné době Komise posuzuje návrhy integrovaných národních plánů v oblasti energetiky a klimatu, které předložily jednotlivé členské státy, a předpokládá, že svá doporučení předá během června. Komisař pro energetiku a ochranu klimatu Arias Cañete v této souvislosti konstatoval, že mnohé členské státy si stanovily cíle, aniž by specifikovaly opatření a nástroje nezbytné pro jejich dosažení. Proto Komise bude

od těchto států požadovat více informací a vyjasnění. Členské státy mají národní plány ve finální podobě odevzdat Komisi do 31. prosince 2019.

V neposlední řadě Komise věnuje pozornost mobilizaci finančních prostředků pro investice do čisté energie. Jak již Komise konstatovala ve sdělení Čistá planeta pro všechny, bude potřeba navýšit investice do energetického systému a související infrastruktury, a to ze současných 2 % na 2,8 % HDP, což odpovídá investicím ve výši přibližně 520 až 575 miliard eur ročně. V souvislosti s příštím rozpočtovým obdobím na roky 2021 až 2027 navrhuje navýšit podíl finančních prostředků, které by měly být využity na podporu klimatických cílů, a to ze současných 20 % na 25 %. Evropské instituce se již dohodly, že z programu Horizont Evropa by mělo být celých 35 % vyhrazeno na výzkum v oblasti klimatu. Také z programů **InvestEU**, Nástroje na propojení Evropy (CEF), či LIFE pro životní prostředí a klimatickou změnu budou v příštím rozpočtovém období vyhrazeny finanční prostředky na podporu klimatických cílů.

Stav energetické unie

Návrh na změnu
rozhodovacího
procesu

NÁVRH NA ZMĚNU ROZHODOVACÍHO PROCESU

S cílem umožnit environmentální zdanění zaměřené na snižování emisí CO₂ nebo na zlepšení energetické účinnosti navrhuje Evropská komise změnu hlasování v Radě v oblasti zdanění energií, a to z jednomyslného na hlasování kvalifikovanou většinou. Zároveň věnuje pozornost rozhodovacímu procesu v souvislosti se Smlouvou o Euratomu a navrhuje ustanovit skupinu odborníků na vysoké úrovni, jejímž úkolem bude posoudit jak nejlépe zajistit „transparentnost a demokratickou odpovědnost“ v rámci Smlouvy.

Evropská komise ve [sdělení](#) o efektivnějším a demokratičtějších rozhodovacím procesu v politice EU v oblasti energetiky a klimatu zdůrazňuje, že stávající legislativní rámec, který stanoví zvláštní legislativní postup s jednomyslným rozhodováním v Radě, není přizpůsoben ambicím EU v oblasti energetiky a klimatu. Upozorňuje, že předepsané jedno-

myslnosti se často nedá dosáhnout a daňová politika v oblasti energií tak dosud není v souladu s klimaticko-energetickými cíli EU.

Jako konkrétní příklad Komise uvádí nepřijetí návrhu revize směrnice 2003/96/EC o zdanění energetických produktů a elektřiny. V roce

2011 Komise navrhla zdanění emisí CO₂ u energetických produktů v odvětvích mimo EU ETS. Členské státy však nedosáhly jednomyslné shody a návrh byl v roce 2015 stažen.

Proto Komise s cílem umožnit větší efektivitu při přijímání rozhodnutí navrhuje změnu hlasování v Radě v oblasti zdanění energií. Spe-

cifikuje, že v souladu s článkem 192 odst. 2 [Smlouvy o fungování EU](#) (TFEU) může k takové změně dojít na základě jednomyslného rozhodnutí členských států EU v Radě.

Komise ve sdělení zároveň věnuje pozornost rozhodovacímu procesu v souvislosti se Smlouvou o Euratomu. S odvoláním na Deklaraci č. 54 pěti členských států EU (Německo, Irsko, Maďarsko, Rakousko a Švédsko) připojené k Lisabonské smlouvě, považuje za zřejmé, že Smlouva o Euratomu se musí dále vyvíjet, a to v souladu s demokratickými principy EU. Za nezbytné Komise považuje posílení úlohy Evropského parlamentu i parlamentů jednotlivých členských států v rozhodovacím procesu v rámci Euratomu. Nicméně změna této Smlouvy podléhá řádnému postupu pro přijímání změn podle článku 48 [Smlouvy o EU](#) (SEU) a je proto nutné na ní nahlížet z perspektivy dlouhodobého horizontu. Za tímto účelem Evropská komise v příštích měsících hodlá zřídit skupinu odborníků na vysoké úrovni, jejímž úkolem bude posoudit jak nejlépe zajistit transparentnost a demokratické pojetí Smlouvy o Euratomu.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[FAQ](#)[KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)[Dekarbonizace
vyžaduje elektrifikaci
a nové zdroje](#)[Uplatňování ESG
faktorů](#)

DEKARBONIZACE VYŽADUJE ELEKTRIFIKACI A NOVÉ ZDROJE

V dnech 29. a 30. dubna se v Praze uskutečnilo 14. Evropské jaderné fórum (ENEF).

Tradičně ho zahájili premiéři hostitelských zemí. Andrej Babiš shrnul českou situaci, kdy bude po odstavení uhelných zdrojů 6000 MW výkonu chybět a za ideální náhradu označil reaktory menšího výkonu ve spojení s obnovitelnými a plynovými zdroji. Peter Pellegrini promluvil o potřebě nastavení investičního prostředí v Evropě, které nebude mít negativní dopad na výstavbu a dlouhodobý provoz jaderných zdrojů. Jako nepochopitelné proto označil úvahy Komise o otevření Smlouvy o Euratomu.

Ředitel Mezinárodní energetické agentury Fatih Birol upozornil, že pokud se v EU sníží podíl jaderné energie z 20 % na 5 %, bude to znamenat ohrožení bezpečnosti dodávek a dekarbonizace. Zapotřebí je v maximální míře investovat do všech nástrojů, obnovitel-

ných i jaderných zdrojů, vodíkového hospodářství i CCS.

V části věnované dlouhodobému provozu zaznělo, že při hodnocení stárnutí byla ze strany ENSREG nedostatečně zapojena veřejnost, a že je nedostatečná přeshraniční důvěra. Zástupce Komise Massimo Garribba konstatoval, že bude zapotřebí zhodnotit, jak příště veřejnost více motivovat. Zástupce Rakouska Andreas Molin uvedl, že nástroje k dispozici jsou, jednak směrnice, jednak Aarhuská úmluva. Zástupce EdF Philippe Sasseigne označil dlouhodobý provoz za nejméně nákladné řešení (+3 eur/MWh) a za největší výzvu označil právě vytváření důvěry. Jedním aspektem je také otázka odpadu, přičemž podle Garribby státy mají své plány, které Komise sleduje a pokud to dává ekonomický smysl, státy mohou podle směrnice spolupracovat.

V části věnované dlouhodobé klimatické strategii uvedl za Komisi Gerassimos Thomas náklady na dekarbonizaci do roku 2050 ve výši 200-300 mld. eur ročně, potřebu holistického přístupu a otevřenost vůči inovacím a novým technologiím. Zástupce Foratom

Yves Desbazeille předpokládá 15% podíl jádra v EU v roce 2050. Pokud má EU dekarbonizovat, měla by podle něj udržet současný podíl a nastavit nový rámec pro investice. Zástupce eurelectric Kristian Ruby uvedl, že je již dnes zcela jasné, že jediným řešením pro dekarbonizaci je elektrifikace, podle Komise 50 %, podle eurelectricu až 60 %. Dosáhnout dvojnásobného stavu znamená spojit všechna úsilí, přičemž obnovitelné zdroje budou tvořit většinu systému, avšak nízkoemisní jaderné zdroje budou mít v mixu své místo. Zástupce Německa Thorsten Herdan spoléhá na obnovitelné zdroje, které podle něj brzy nebudou mít OPEX ani CAPEX, a na čistý trh s elektřinou. S narůstajícím podílem obnovitelných zdrojů bude systém muset být flexibilní, a pokud některé země nadále budou provozovat jaderné zdroje, budou muset vyrábět flexibilně. Flexibilita bude vyžadovat celoevropskou koordinaci, aby obnovitelné zdroje našly cestu tam, kde budou zrovna zapotřebí. Thomas Pellerin-Carlin z Institutu Jacques Delorse upozornil, že je při úvahách potřeba vycházet z toho, jak bude vypadat svět v roce 2050, zda bude k dispozici voda na chlazení a zda vůbec budou potřeba zdroje o velkém výkonu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Dekarbonizace
vyžaduje elektrifikaci
a nové zdroje

Uplatňování ESG
faktorů

UPLATŇOVÁNÍ ESG FAKTORŮ

Pod hlavičkou **Aliance investorů pro lidská práva** zveřejnila skupina kolektivních investorů výzvu adresovanou zástupcům EU a vládám celého světa, ve které apeluje na posílení due diligence při sledování environmentálních, sociálních a správních rizik (ESG) v procesu řízení rizik investorů.

Iniciátoři **výzvy**, kteří dohromady spravují aktiva ve výši 1,9 bilionů dolarů, požadují důsledné začlenění ESG faktorů, včetně lidských práv, do životního cyklu investic. Apelují na investory, aby s náležitou péčí posuzovali ESG rizika a předcházeli tak jejich negativním dopadům nebo je alespoň zmírňovali. Zároveň vyzývají vlády z celého světa, aby podpořily ESG procesy due diligence prostřednictvím silnější regulace finančního systému.

Odhady uvádějí, že v současné době jsou v souladu s ESG postupy náležitě péče spravovány investice ve výši více než 20 bilionů dolarů, což představuje zhruba čtvrtinu institucionálně spravovaných aktiv na celém světě. Zatímco někteří kolektivní investoři již inte-

grovali kritéria ESG do svých rozhodovacích postupů, většina z nich tak dosud nepostupuje. Aliance investorů v této souvislosti upozorňuje na četné výzvy, kterým současný svět čelí, počínaje dopady klimatických změn, přes sociální problémy až po ohrožení principů demokracie. Za nezbytné proto považuje nastavení jasných a závazných pravidel tak,

aby investoři byli schopni určit, zda projekty nebo společnosti, do kterých investují, mohou mít negativní dopad na lidská práva a udržitelný rozvoj. Výzva Aliance investorů hodnotí pozitivně Akční plán EU pro udržitelné investice, ve kterém Evropská komise vyzvala k začlenění ESG kritérií do managementu rizik investorů.

Končí 8. volební období Evropského parlamentu

InvestEU

KONČÍ 8. VOLEBNÍ OBDOBÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Dne 18. dubna skončilo ve Štrasburku poslední plenární zasedání v současném složení Evropského parlamentu. Europoslanci tak završili legislativní proces osmého volebního období a schválili celou řadu legislativních textů, u kterých došlo v uplynulých týdnech na úrovni dialogu k předběžné dohodě. Legislativní návrhy, na jejichž konečné podobě se zástupci evropských institucí nedohodli, byly uzavřeny v rámci 1. čtení s tím, že nový Evropský parlament bude v jednání s členskými státy pokračovat.

Bezprostředně po skončení posledního pléna zveřejnil Evropský parlament novou **predikci** rozložení křesel v příštím volebním období EP pro EU28, kterou na základě vnitrostátních průzkumů volebních preferencí vypracoval ve spolupráci s **Kantar Public**. V souladu se současnou dohodou o odkladu brexitu by Velká Británie měla z EU vystoupit nejpozději do 31. října, přičemž evropské volby budou

probíhat ve dnech 23. až 26. května. Pokud se tedy Velké Británii nepodaří ratifikovat dohodu o vystoupení, kterou poslanci již třikrát odmítli, ještě před zahájením evropských voleb, bude se jich muset účastnit. V takovém případě zůstane v Evropském parlamentu do okamžiku vystoupení nezměněný počet křesel, kterých je v současnosti 751.

Nově zvolení europoslanci budou mít celý červen vyhrazený na formování politických frakcí. Na vytvoření nové politické frakce je zapotřebí nejméně 25 členů, kteří reprezentují alespoň jednu čtvrtinu členských států.

První plenární zasedání v 9. volebním období bude zahájeno dne 2. července. Europoslanci na něm zvolí nového předsedu Evropského parlamentu, kvestory a potvrdí složení jednotlivých výborů. Během druhého červencového plenárního zasedání v týdnu od 15. července bude první příležitost k volbě nového předsedy Evropské komise, kterého z tzv. vedoucích kandidátů, nominují členské státy. Během září a října pak budou v jednotlivých výborech probíhat slyšení s kandidáty na členy nové Evropské komise. Očekává se, že tím bude celý proces demokratické výměny

na evropské úrovni završen a nový předseda Evropské komise vystoupí na plenárním zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku v týdnu od 21. října.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Končí 8. volební
období Evropského
parlamentu

InvestEU

INVESTEU

Na plenárním zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku dne 18. dubna schválili europoslanci předběžnou a částečnou dohodu, které bylo dosaženo v rámci triologu, v souvislosti se zavedením programu InvestEU na příští rozpočtové období od roku 2021 do roku 2027. Cílem programu InvestEU je během sedmi let mobilizovat investice v hodnotě více než 650 miliard eur.

V rámci dosavadních jednání se zástupci evropských institucí shodli na stanovení jasných cílů programu InvestEU, jako jsou zaměstnanost, příspěvek k dosažení cílů z Pařížské dohody a podpora hospodářské a sociální koheze. Nejméně 55 % investic z části programu, která je vyhrazená na podporu udržitelné infrastruktury, by mělo směřovat do projektů podporujících klimatické a environmentální cíle.

Zpráva byla přijata 463 hlasy pro, 64 proti, přičemž 29 europoslanců se hlasování zdrželo. Evropský parlament tak ukončil první čtení

s tím, že pokračovat v jednáních se členskými státy bude nově zvolený Parlament.

Program InvestEU navazuje na principy investičního plánu pro Evropu (EFSI). Měl by spojit různé finanční nástroje EU, které jsou v současné době k dispozici a poskytovat záruku EU na podporu investic. Evropská komise navrhla vytvoření záruky EU ve výši 38 miliard eur, přičemž míra tvorby rezerv na záruku EU by měla dosahovat 40 %, což

by znamenalo vyčlenění 15,2 miliard eur z rozpočtu EU pro případ nutnosti vyplacení záruky. Konečným cílem je mobilizace investic v hodnotě více než 650 miliard eur v průběhu sedmiletého finančního rámce EU. Europoslanci usilují o navýšení záruky EU na 40,8 miliard EU, což by dle jejich názoru vedlo k mobilizaci investic ve výši až 698 miliard eur. Program InvestEU bude mít tři části: fond, poradenské centrum a internetový portál.

Ochrana spotřebitele

OCHRANA SPOTŘEBITELE

Evropský parlament dne 17. dubna **schválil nová pravidla** na ochranu spotřebitelů. Konečné znění směrnice, na kterém se v rámci triologu shodli zástupci evropských institucí na konci března, mění čtyři stávající směrnice EU chránící zájmy spotřebitelů. Nová pravidla mj. rozšiřují definici klamavých praktik o neopodstatněnou dvojí kvalitu výrobků, upřesňují práva spotřebitelů na internetu, vyžadují jasné a srozumitelné označení v případě snížení ceny zboží či zahrnují sankce za porušování právních předpisů EU na ochranu spotřebitelů.

Nově přijatá směrnice rozšiřuje nekalé obchodní praktiky o neopodstatněnou dvojí kvalitu zboží. Pokud je výrobek na trh uváděn v různých členských státech pod stejnou značkou, ale jeho složení nebo vlastnosti jsou odlišné, musí být tato odlišnost jasně a srozumitelně označena. Nicméně obchodník může přizpůsobovat výrobky stejné značky různým trhům s ohledem na odůvodněné

faktory, jako je získávání místních přísad, požadavky vnitrostátních právních předpisů, či prokazatelné preference spotřebitelů.

Za porušování právních předpisů EU mohou vnitrostátní orgány na ochranu spotřebitele ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce. V případě rozsáhlého porušování předpisů, které se týká spotřebitelů v několika členských státech a které podléhá koordinovanému prosazování v rámci EU, bude možné uložit pokutu až do výše 4 % ročního obrátu obchodníka v daném členském státě.

Směrnice posiluje práva spotřebitelů i v dalších oblastech. Zakotvuje možnost členských států regulovat přísněji oproti evropskému právu některé aspekty podomního prodeje a prodeje na organizovaných akcích, přináší zakotvení transparentnosti na online tržištích či zahrnutí digitálních služeb poskytovaných spotřebitelům výměnou za jejich osobní údaje do působnosti směrnice o právech spotřebitelů.

Europoslanci směrnici schválili poměrem hlasů 474 pro, 163 proti, přičemž 14 se hlasování zdrželo. Nyní bude předložena ke schvalovacímu procesu v Radě. V případě, že ji členské státy schválí v nezměněném znění, vstoupí nová pravidla v platnost. Členské státy budou mít následně 24 měsíců na transpozici do svých vnitrostátních právních předpisů. Směrnice je součástí balíčku s názvem **Nová politika pro spotřebitele**, který Komise představila na jaře loňského roku.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[FAQ](#)[KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ](#)[Diskuse o posílení
právního státu v EU](#)

DISKUSE O POSÍLENÍ PRÁVNÍHO STÁTU V EU

Evropská komise dne 3. dubna zveřejnila **sdělení** ohledně dalšího posílení právního státu v rámci EU. Cílem je obohatit debatu na toto téma a vyzvat zúčastněné strany k podání připomínek a podnětů. Na základě výstupů z probíhající diskuse pak Komise hodlá v červnu 2019 představit svůj vlastní závěr a konkrétní návrh na další posílení právního státu v rámci EU.

Právní stát je jednou ze základních hodnot EU a je zakotven v článku 2 Smlouvy o EU (SEU). Pro budoucnost Evropy je dodržování zásad právního státu klíčové, a to zejména vzhledem k jeho významu pro pocit vzájemné důvěry a vytvoření spravedlivých, transparentních a demokratických podmínek pro spolupráci členských států i jejich občanů. Jak Komise konstatuje, prochází právní stát v Evropě v posledních letech určitou zkouškou. Proto s cílem přispět k řešení současné situace ve sdělení shrnuje dostupné

nástroje pro sledování, hodnocení a ochranu zásad právního státu a navrhuje možná budoucí opatření.

Nejvíce symbolickým a v zásadě výjimečným nástrojem, který může být v případě závažných nedostatků v oblasti právního státu použit, je ustanovení článku 7 SEU. Tento postup byl dosud zahájen ve dvou případech: v prosinci 2017 Komisí ve vztahu k Polsku a v září 2018 Evropským parlamentem ve vztahu k Maďarsku. Vzhledem k důsledkům, které může mít postup podle článku 7 SEU, by významnou roli při řešení nedostatků měl hrát samotný dialog s členským státem.

Nejčastěji používaným opatřením v souvislosti s porušováním práva EU v oblasti právního státu je řízení o porušení Smlouvy u Soudního dvora EU, které zahajuje Evropská komise. Soudní dvůr také projednává na žádost vnitrostátních soudů případy o předběžných otázkách týkajících se výkladu práva EU. Soudní dvůr již v minulosti rozhodl, že členské státy musí podle právních předpisů EU zajistit, aby jejich soudy splňovaly požadavky na účinnou právní ochranu,

kteřá je konkrétním vyjádřením právního státu.

Mezi další mechanismy a nástroje pro ochranu právního státu patří např. cyklus evropského semestru či srovnávací přehled EU o soudnictví, které mají preventivní charakter. Dále Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF), který vyšetřuje podvody, případy korupce a další trestné činy poškozující finanční zájmy EU a vydává doporučení členským státům či nově navržený Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO), který bude v provozu od konce roku 2020 a bude mít pravomoc vést trestní vyšetřování a stíhat trestné činy poškozující rozpočet EU. Jako součást návrhů pro příští víceletý finanční rámec navrhla v květnu 2018 Komise nový **mechanismus na ochranu rozpočtu EU** v případech všeobecných nedostatků týkajících se právního státu v členských státech (více viz únorový **Bulletin Energetika v EU**).

Do budoucna Evropská komise navrhuje zaměřit pozornost na zvyšování povědomí o právním státě v EU, na předcházení problémům a jejich eskalaci a na uzpůsobené řešení situace, a to jak na úrovni členských států,

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

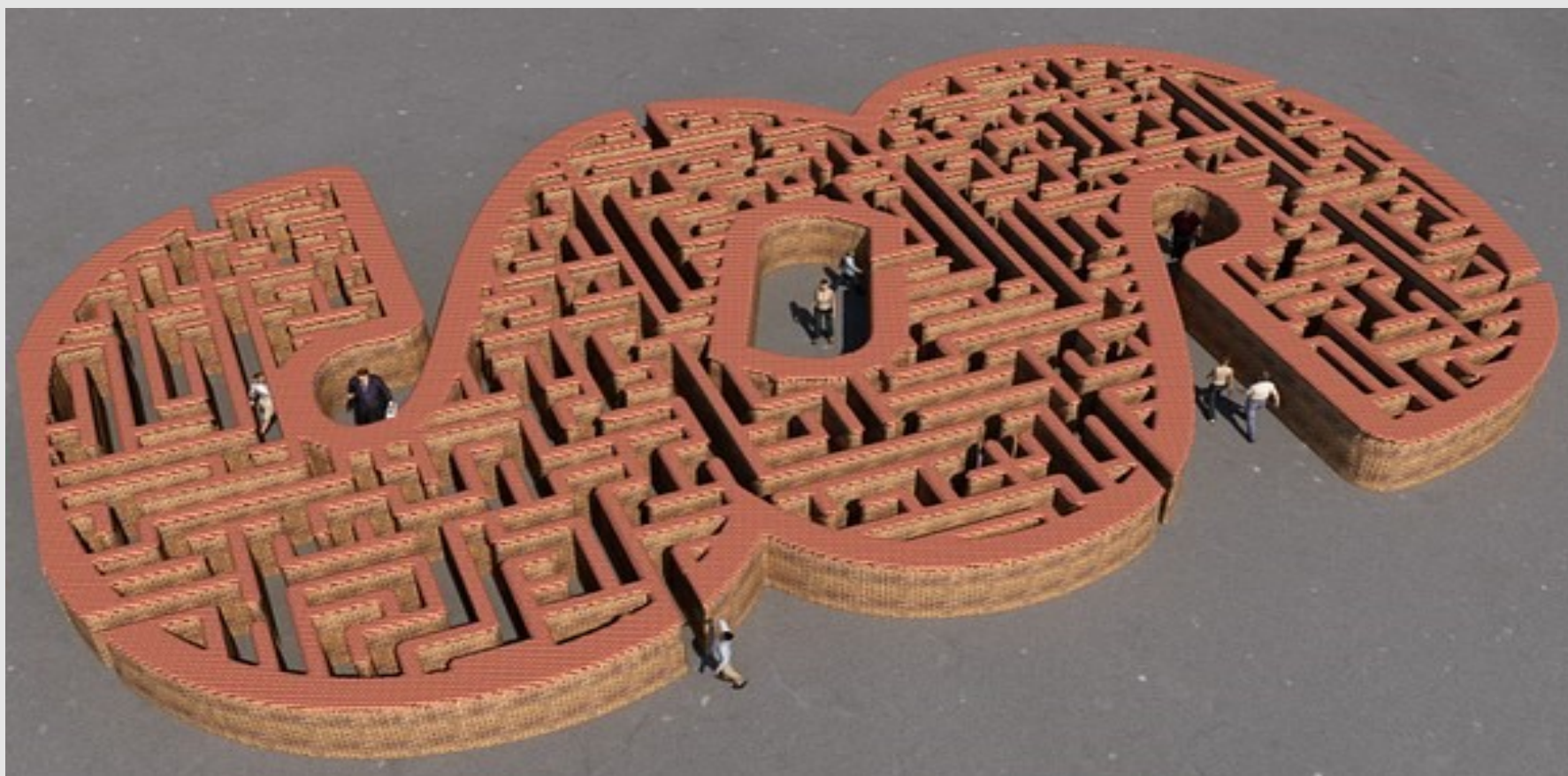
KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Diskuse o posílení
právního státu v EU

tak v jednotlivých oblastech jako je například ochrana finančních zájmů EU. V souvislosti s použitím článku 7 SEU navrhuje úpravu **rámce pro právní stát** přidáním povinnosti včasného poskytnutí informací Evropskému

parlamentu a Radě a jejich následné pomoci, či stanovením jasného časového harmonogramu dialogů. Komise ve sdělení specifikuje okruh otázek pro další úvahy a na základě výstupů z probíhající diskuse hodlá v červnu

2019 představit svůj vlastní závěr a konkrétní návrh na další posílení právního státu v rámci EU.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Doporučení
Komise pro oblast
kybernetické
bezpečnosti
v energetice

DOPORUČENÍ KOMISE PRO OBLAST KYBERNETICKÉ BEZPEČNOSTI V ENERGETICE

Evropská komise se ve svém Doporučení ze dne 3. dubna 2019 zabývá otázkou navýsost důležitou, a sice ochranou energetických systémů před kybernetickými hrozbami. Dává tím najevo, jak významná je kybernetická bezpečnost v energetice jakožto jednom z nejzranitelnějších a zároveň pro fungování států nejdůležitějších sektorů.

Co je motivací pro přijetí Doporučení?

Obecným důvodem pro přijetí Doporučení je fakt, že evropský energetický sektor prochází důležitou transformací, směřující k dekarbonizované ekonomice, s nezbytností zachování bezpečnosti dodávek energií a současně zachování konkurenceschopnosti. Součástí této transformace a s ní související decentralizace výroby energie z obnovitelných zdrojů, technologického pokroku a digitalizace, je přechod na inteligentní sítě. Současně s tím přichází nová rizika, kterým je sektor vystaven v podobě kybernetických

útoků a nehod, jež mohou celý systém ohrozit. Kybernetická bezpečnost je důležitou součástí legislativních opatření, přijatých pod názvem Čistá energie pro všechny Evropany. Téma se konkrétně prolíná pravidly plynoucími z řady relevantních evropských předpisů. Mezi nimi stěžejním předpisem je zejména [Směrnice 2016/1148](#) o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informačních systémů v Unii, známá pod zkratkou NIS, ze dne 6. července 2016.

Co je obecně obsahem směrnice NIS?

Směrnice NIS je prvním krokem evropské horizontální legislativy v oblasti kybernetické bezpečnosti sítí a informačních systémů, jak bylo toto téma identifikováno ve Strategii Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost, přijaté Komisí v roce 2013. NIS slouží k posílení kybernetické bezpečnosti na unijní úrovni prostřednictvím rozvoje schopností v oblasti kybernetické bezpečnosti v rámci jednotlivých členských států, zvýšení spolupráce na úrovni Unie a mj. zavedení povinností dotčených společností hlásit incidenty a informovat o přijatých bezpečnostních opatřeních. Subjekty působící v energetice patří v rámci NIS mezi tzv. provozovatele základních služeb, pokud jsou jimi poskytované

služby nezbytné pro zachování kritických společenských a ekonomických činností, závislé na sítích a informačních systémech a (kybernetický) incident by vedl k vážnému narušení poskytování takových služeb. Při implementaci těchto opatření by měly dotčené subjekty brát v potaz pokyny připravené Skupinou pro spolupráci, ustavenou podle článku 11 ve třetí kapitole této Směrnice.

Co Komise doporučuje v oblasti požadavků na prvky energetické infrastruktury v reálném čase?

Členské státy by se měly zejména ujistit, že relevantní společnosti a zainteresované subjekty (především provozovatelé energetických sítí a dodavatelé technologií) realizovaly příslušná opatření, týkající se připravenosti kybernetické bezpečnosti energetického provozu reagovat v reálném čase. Celá řada prvků energetických systémů musí fungovat v režimu reálného času, tj. reagovat na příkazy v řádu milisekund, což pochopitelně ztěžuje a někdy přímo vylučuje zavádět některá opatření z důvodu nedostatku času. Provozovatelé by měli zejména aplikovat nejnovější bezpečnostní standardy pro nová zařízení (všude, kde je to vhodné) a zvážit doplňková opatření fyzické bezpečnosti zařízení tam,

**Doporučení
Komise pro oblast
kybernetické
bezpečnosti
v energetice**

kde není možné je chránit mechanismy kybernetické bezpečnosti. Dále by mělo dojít k implementaci mezinárodních standardů pro kybernetickou bezpečnost a odpovídajících specifických technických norem pro bezpečnou komunikaci v reálném čase, a to v okamžiku, kdy budou komerčně dostupné produkty, které jí umožňují. Stejně tak by mělo být posouzeno používání soukromých sítí pro systémy telematické ochrany tak, aby byla zajištěna úroveň kvality služeb, vyžadovaná pro omezení v reálném čase, a při používání veřejných komunikačních sítí pak posouzeno zajištění specifického přidělování šířky pásma, požadavků na latenci a opatření sloužící k bezpečnosti komunikace. Komise doporučuje rozdělit celkový systém do logických zón a v rámci každé této zóny definovat časová a procesní omezení tak, aby bylo možné aplikovat vhodná opatření a zvážit alternativní možnosti ochrany. V neposlední řadě by měli provozovatelé zvolit bezpečný komunikační protokol a zavést vhodný autentizační mechanismus pro komunikaci mezi stroji.

Jak je v Doporučení řešena problematika šíření následků kybernetického útoku?

Při vysoké propojenosti energetických sítí v současné Evropě hrozí, že v případě kybernetického útoku na jednu jejich součást může dojít vinou tzv. kaskádového efektu k vážným problémům v podobě šíření výpadku či narušení dodávek energií napříč systémem. Operátoři by měli zajistit, že nová zařízení (včetně zařízení fungujících pomocí tzv. Internetu věcí) udržují a i nadále budou udržovat dostatečné úrovně kybernetické bezpečnosti odpovídající významu zařízení, přiměřeně zohledňovat kyberfyzikální účinky při tvorbě a pravidelném přezkoumávání tzv. plánů kontinuity (provozu) a stanovit kritéria a architekturu pro odolné sítě.

Co Komise doporučuje pro bezproblémové fungování stávajících a nejnovějších zařízení?

Komise se v dokumentu rovněž věnuje skutečnosti, že současný energetický systém je z hlediska kybernetické bezpečnosti tvořen dvěma typy zařízení. První, starší, technologie byla vytvořena v době, v níž se otázka kybernetické bezpečnosti nebrala v úvahu. Druhým typem jsou nová zařízení, využívající nejmodernější inteligentní systémy. Komise doporučuje aplikovat relevantní, mezinárodně akceptované standardy kybernetické bezpeč-

nosti všude tam, kde je to možné. Operátoři by například měli analyzovat rizika, vznikající při propojování starších a nejmodernějších konceptů, a také brát v potaz interní a externí rozhraní a jejich zranitelnost. Rovněž by měli zavést automatizované monitorovací a analytické postupy pro případy narušení bezpečnosti v prostředí těchto systémů či aktualizovat softwarové i hardwarové prvky na nejnovější úroveň. Otázku kybernetické bezpečnosti by měly zainteresované subjekty zohlednit také při tendrech na dodávky svých technologií.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Události z energetiky

2. KVĚTNA 2019

se v Bruselu uskuteční první zasedání ministrů EU a USA, zaměřené na problematiku dovozu zkapalněného plynu ze Spojených států do Evropy.

[Více informací](#) ▶▶

7-9. KVĚTNA 2019

proběhne v polské Poznani mezinárodní veletrh energetiky s názvem Expopower 2019. Akce se účastní řada energetických firem z mnoha zemí světa, letošním strategickým partnerem je italská společnost Enea.

[Více informací](#) ▶▶

15.-17. KVĚTNA 2019

hostí Mnichov mezinárodní veletrh solární energetiky s názvem Intersolar Europe 2019. Tradiční součástí této největší světové akce daného druhu je rovněž odborná konference.

[Více informací](#) ▶▶

20.-21. KVĚTNA 2019

bude v Bruselu prezentována již čtvrtá zpráva o stavu Energetické unie. Účastníci setkání proberou vývoj a budoucnost evropské energetické politiky a nejdůležitějších iniciativ Komise v této oblasti.

[Více informací](#) ▶▶

22. – 24. KVĚTNA 2019

hostí kazašská Astana mezinárodní energetický a elektrotechnický veletrh nazvaný Powerexpo Astana 2019. Jedná se již o osmý ročník akce.

[Více informací](#) ▶▶

23. – 24. KVĚTNA 2019

se v Kodani uskuteční akce s názvem Energy Infrastructure Forum 2019. Účastníci fóra, organizovaného přímo Evropskou komisí, budou diskutovat výzvy rozvíjející se evropské energetické infrastruktury a budování vnitřního trhu s energií.

[Více informací](#) ▶▶

